

Alla memoria da sur canoni

Tumaisch G. Beer (1851-1925)

Dapi 70 onns rauassan sias reston-zas terrestras en santeri a Sedrun. Leu ei quei popular e respectau augsegner vegnius surdaus alla fos-sa il di da sogn Crisost (27-1). Lez veva a sias uras designau in maletg ideal dil sacerdozi. Sco Saul var-ga-vi si pil tgau ils auters, stuessi il sacerdot era sedifferenziar tras vertid. A quei ideal para sur canoni Tumaisch Giusep Beer d'esser s'avischinaus andantamein.

Il zennet da s. Vigeli ha annunziau il Batten da Tumaisch Giusep Beer, na-schius ils 9 da mars 1851 sco fegl da Vigeli Giusep Beer e Mariuschla n. Gierriet. Il svegliau scolar entscheiva il studi gimnasial a Nossadunnaun, cunfine-scha el a Saint-Maurice el Valleis e concluda quel a Sviz. El patertgava da vegnir pader benedictin a Nossadun-naun. La divina providentscha meina el a S. Leci a Cuera. Cheu seseva el giude-peis al professer Franz Constantin Rampa, igl uestg da pli tard (1779-88). Ils 5 d'uost 1877 vegn el ordinatus sacerdot tras ils mauns digl'uestg Caspar Willi (1877-79). Cancellier Rampa vess viu bugen sur Beer sco caplon curial. Den-ton, en sia atgna pleiv duei sia activitat pastoral entscheiver e quei sco caplon per treis onns e quater sco plevon a Sedrun (1878-85).

Il camp da lavur

Sur Tumaisch leva buca far pli ditg il profet en sia patria. Perquei surpren el, 1885, l'estendida pleiv da Sumvitg. Quella ha el proovediu pil spazi da 20 onns cun premura, prudentscha e bien success. El perdegavi clar e popular, sco ins ha udui d'in contemporan. En scola, da doctrina veva el per principi: plaida pauc, ruasseivel e clar. El vevi ina disciplina da fier.

Igl onn 1896 ha monsignur Battaglia numnau sur Beer vicari episcopal dalla Cadi. Lu tuccava ei meinsvart dad in-stallar quei e tschel plevon. Sias allocuziuns d'installaziun erien presentaziuns meisterilas sur la relaziun denter pleiv e plevon. Mo ei muncavi era buca il sal basigneivel. Gia in onn pli tard, 1897, surdat igl ordinariat ad el ina secunda dignitat, quella da canoni extraresiden-zial. En sia humilitonza hagi sur canoni Beer adina schau il manti d'honur en scaffa.

Cu la sanadad ha entschiet a tulanar ha sur canoni surpriu, 1905, la biala

caplania da Zignau. Leu han ins aunc ditg, era da mes onns, giu el en buna e honorifica regurdientscha, seregurdond cun respect da siu perdegar ed operar duront 13 onns. Gia in onn suenter siu ingress han ins baghegiau ad el ina nova casa pervenda.

Retuorn

Las grevezias dalla vegliadetgna han entschiet a Zignau cun ina fleivlezia dils egls. Sur canoni sedecida perquei da supreder igl uffeci da spiritual el spital da Glion. Cheu ha el dau curascha e confiert a tons malsaus e mess biars sin buna via pil retuorn a casa dil bab etern. El spital da Glion hagi el era gudiu «uras poeticas» en discours cun la poeta ord la Pologna, Elli Bilecki. La notg dils 23/24 da schaner ha el brattau quest terrester cul perpeten. Il retuorn en bara en siu vitg natal seigi staus impressiunants, sco sur Rest Giusep Caminada, il posteriur uestg, ha descret, denter auter sco suonda:

«Ils zenns da Glion e bia pievel urond han cumpignau il defunct tochen dadens il marcau. Tras la Cadi, nua ch'el ha operau tons onns, eis el ius da vitg tier vitg sut il tuchiez dils zenns. Entschiet ha ei cul tuchiez da Zignau e quel da Trun ei s'accordaus. Ils zenns da Rabius han cuntinuau e Sumvitg ha cul zenn grond purtau la malencurada encunter Mustér e la vusch profunda da sogn Gions s'intonescha ed enten serrar notg vegn il defunct salidaus da s. Vigeli e dil pievel a Sedrun.» (BT 29-1-1925).

La sepultura a Sedrun seigi stada ina solemna manifestaziun dalla stema che sur Beer gudeva.

sur Felici Maissen

GR

17-1-1995